

Bruksela, 3 lipca 2026 r.
(OR. en)

11135/26

ECOFIN 925
UEM 329
SOC 454
EMPL 256
COMPET 869
ENV 845
EDUC 311
ENER 467
JAI 905
GENDER 142
JEUN 185
SAN 543
EIB
ECB

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	ZALECENIE RADY w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Rumunii

Delegacje otrzymują w załączeniu wspomniany wyżej projekt zalecenia Rady, w wersji zmienionej i uzgodnionej przez różne komitety Rady oraz sfinalizowanej przez Komitet Ekonomiczno-Finansowy, oparty na wniosku Komisji COM(2026) 223 final.

ZALECENIE RADY

w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Rumunii

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97¹, w szczególności jego art. 3 ust. 3,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania², w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (UE) 2024/1263 określa cele ram zarządzania gospodarczego, jakimi są wspieranie zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobieganie nadmiernym deficytom budżetowym. Rozporządzenie stanowi, że Rada i Komisja prowadzą wielostronny nadzór w kontekście europejskiego semestru zgodnie z celami i wymogami określonymi w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Europejski semestr obejmuje, w szczególności, formułowanie zaleceń dla poszczególnych krajów i nadzór nad ich wdrażaniem.
- (2) W dniu 25 listopada 2025 r., działając na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania na 2026 r., w którym wskazała Rumunię jako jedno z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji. Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii Europejskiej oraz wnioski dotyczące wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2026 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro³ w dniu 21 kwietnia 2026 r., a wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu i zalecenie w sprawie kapitału ludzkiego – w dniu 9 marca 2026 r.
- (3) W dniu 29 stycznia 2025 r. Komisja opublikowała Kompas konkurencyjności – strategiczne ramy mające na celu zwiększenie globalnej konkurencyjności Unii w ciągu najbliższych pięciu lat. Wskazano w nim trzy wymogi transformacyjne, tzn. innowacje, dekarbonizację i konkurencyjność oraz bezpieczeństwo, które stanowią podstawowe filary zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Odkąd opublikowano Kompas konkurencyjności, jest on wykorzystywany jako podstawa prac w ramach europejskiego semestru, co pozwala zapewnić spójność polityk gospodarczych państw członkowskich ze strategicznymi celami UE i stworzyć jednolite podejście do zarządzania gospodarczego, które wspiera zrównoważony wzrost, innowacje i odporność w całej Unii.

³ Dz.U. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2434/oj>.

- (4) W 2026 r. europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej nadal przebiega równolegle z ostatnim etapem wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)⁴. Plany odbudowy i zwiększania odporności (RRP), wraz z finansowaniem w ramach polityki spójności, mają zasadnicze znaczenie dla realizacji priorytetów politycznych w ramach europejskiego semestru, ponieważ w planach tych miały znaleźć się rozwiązania umożliwiające skuteczne sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w odpowiednich zaleceniach dla poszczególnych krajów wydanych w ostatnich cyklach lub znacznej części tych wyzwań, a w programach finansowanych w ramach europejskiej polityki spójności wymagano uwzględnienia zaleceń dla poszczególnych krajów. W związku ze zbliżającym się zakończeniem funkcjonowania RRF niezwykle ważne jest utrzymanie reform i inwestycji wspieranych i realizowanych w ramach RRF, w szczególności tych, które przyczyniają się do sprostania wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów, a także wykorzystanie tych reform i inwestycji jako podstawy do dalszych działań.
- (5) W dniu 3 czerwca 2026 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe na 2026 r. dotyczące Rumunii. Oceniała w nim postępy Rumunii we wdrażaniu zaleceń dla tego kraju z 2025 r. oraz podsumowała realizację RRP przez Rumunię. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano najpilniejsze wyzwania, przed którymi stoi Rumunia. Oceniono w nim również postępy Rumunii we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności oraz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także postępy w realizacji celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Komisja przeprowadziła szczegółową ocenę sytuacji dla Rumunii na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011. Główne ustalenia z oceny podatności Rumunii na zagrożenia makroekonomiczne, którą służby Komisji przeprowadziły do celów tego rozporządzenia, opublikowano w dniu 20 maja 2026 r.⁵ W dniu 3 czerwca 2026 r. Komisja stwierdziła, że w Rumunii nadal występują nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej. W szczególności zagrożenia związane z deficytem budżetowym i deficytem obrotów bieżących, choć ostatnio się zmniejszyły, nadal utrzymują się na wysokim poziomie i wyzwaniem pozostaje konkurencyjność kosztowa. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszył się w 2025 r. w wyniku zdecydowanych działań konsolidacyjnych; w 2026 i 2027 r. przewiduje się jego dalszy spadek, jednak deficyt pozostanie wysoki. Wiąż bank–państwo pozostaje istotna, ponieważ udział krajowych obligacji skarbowych w całkowitych aktywach banków jest najwyższy w UE i wzrósł w 2025 r. Deficyt obrotów bieżących w 2025 r. poprawił się jedynie nieznacznie i choć według prognoz będzie nadal malał, pozostaje wysoki. Jednostkowe koszty pracy wyraźnie spowolniły w 2025 r. po bardzo silnym wzroście w poprzednich latach, jednak nadal należy się spodziewać, że będą rosły szybciej niż w większości UE. Inflacja bazowa była w ostatnich latach najwyższa w UE – podwyżki stawek VAT w 2025 r. wyjaśniają ją jedynie częściowo – i należy się spodziewać, że pozostanie wysoka. Postępy w realizacji polityki były znaczące w 2025 r., zwłaszcza w odniesieniu do ograniczania deficytu budżetowego dzięki dwuletniemu zamrożeniu wynagrodzeń i emerytur w sektorze publicznym oraz podwyżkom stawek VAT i innych podatków. W przyszłości, bez dalszej zdecydowanej konsolidacji budżetowej, wspieranej przez ostrożną politykę dochodową i skuteczne reformy strukturalne, Rumunia pozostanie narażona na ryzyko wzrostu stóp procentowych i zmian nastrojów inwestorów.

⁵ Dokument roboczy służb Komisji „Szczegółowa ocena sytuacji Rumunii opracowana na podstawie rozporządzenia nr 1176/2011 w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania”, SWD(2026)141 final.

- (7) W dniu 8 lipca 2025 r. Rada przyjęła zmienione zalecenie na mocy art. 126 TFUE mające na celu likwidację nadmiernego deficytu w Rumunii⁶. Rada zaleciła następujące maksymalne stopy wzrostu wydatków netto: 2,8 % w 2025 r., 2,6 % w 2026 r., 4,6 % w 2027 r., 4,4 % w 2028 r., 4,2 % w 2029 r. oraz 4,0 % w 2030 r., co odpowiada maksymalnym skumulowanym stopom wzrostu obliczonym przez odniesienie do roku bazowego 2024, wynoszącym: 2,8 % w 2025 r., 5,5 % w 2026 r., 10,4 % w 2027 r., 15,2 % w 2028 r., 20,1 % w 2029 r. oraz 24,9 % w 2030 r. Ścieżka korekty wydatków netto określona w tym zaleceniu zastępuje maksymalne stopy wzrostu wydatków netto ustanowione w zaleceniu z dnia 21 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Rumunii⁷⁸. Na podstawie dokonanej przez Komisję oceny skutecznych działań z dnia 3 czerwca 2026 r.⁹ procedura nadmiernego deficytu wobec Rumunii zostaje zawieszona.
- (8) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i jej reperkusje stanowią dla Unii Europejskiej wyzwanie egzystencjalne. Komisja zwróciła się do państw członkowskich, aby wystąpiły o uruchomienie w skoordynowany sposób krajowej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu w celu wsparcia działań UE na rzecz szybkiego i znacznego zwiększenia wydatków na obronę¹⁰, a Rada Europejska pozytywnie odniosła się do tej propozycji w dniu 6 marca 2025 r.

⁶ Zalecenie Rady mające na celu likwidację nadmiernego deficytu budżetowego w Rumunii, przyjęte w dniu 8 lipca 2025 r. Wszystkie dokumenty związane z procedurą nadmiernego deficytu państwa członkowskiego dostępne są pod adresem: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en.

⁷ Zalecenie Rady z dnia 21 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Rumunii (Dz.U. C/2025/251, 10.2.2025, [zalecenie Rady z dnia 21 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Rumunii](#)).

⁸ Pkt 2 zalecenia z dnia 21 stycznia 2025 r. i załącznik II do tego zalecenia („Pakiet reform i inwestycji stanowiący podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego do siedmiu lat”) nadal mają zastosowanie.

⁹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, „Europejski semestr 2026 – pakiet wiosenny”, COM(2026) 200 final.

¹⁰ Komunikat Komisji, „Uwzględnianie wyższych wydatków na obronność zgodnie z paktem stabilności i wzrostu”, Bruksela, 19 marca 2025 r., C(2025) 2000 final.

- (9) W dniu 4 maja 2026 r. Rumunia przedłożyła roczne sprawozdanie z postępów za 2026 r.¹¹ zawierające informacje na temat przestrzegania zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto, realizacji pakietu reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego oraz realizacji reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania zidentyfikowane w zaleceniu dla tego kraju w kontekście europejskiego semestru. Roczne sprawozdanie z postępów odzwierciedla również półroczną sprawozdawczość Rumunii z postępów w realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2021/241. Sprawozdanie z działań podjętych w ramach procedury nadmiernego deficytu zostało włączone do rocznego sprawozdania z postępów.
- (10) Wzrost realnego PKB w 2025 r. wyniósł 0,7 %, a inflacja HICP – 6,8 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. realny PKB wzrośnie o 0,1 % w 2026 r. i o 2,3 % w 2027 r., a inflacja HICP wyniesie 7,0 % w 2026 r. i 3,7 % w 2027 r.

¹¹ Roczne sprawozdania z postępów za 2026 r. są dostępne na stronie: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (11) Według danych Eurostatu¹² deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Rumunii zmalał z 9,3 % PKB w 2024 r. do 7,9 % PKB w 2025 r. Na zmniejszenie deficytu w 2025 r. wpłynęło głównie kilka pakietów konsolidacji budżetowej przyjętych w okresie od grudnia 2024 r. do października 2025 r. W grudniu 2024 r. parlament przyjął środki obejmujące nominalne zamrożenie wynagrodzeń i emerytur w sektorze publicznym w 2025 r. oraz środki generujące dochody budżetowe o wartości odpowiadającej 0,3 % PKB. W lipcu 2025 r. parlament zatwierdził dodatkowe działania na rzecz konsolidacji fiskalnej, obejmujące istotne podwyżki dochodów podatkowych (podwyższenie stawek VAT, rozszerzenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne, podwyżki akcyzy oraz podniesienie stawki podatku od dywidend), a także przedłużenie nominalnego zamrożenia wynagrodzeń i emerytur na 2026 r. We wrześniu 2025 r. parlament przyjął również podwyżkę okresowo pobieranych podatków od nieruchomości mieszkalnych oraz podatków ekologicznych. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych do daty granicznej prognozy deficyt przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wynieść 6,2 % PKB w 2026 r. i 5,8 % w 2027 r. Spadek w 2026 r. odzwierciedla głównie całoroczny wpływ opisanych powyżej środków i działań. Zmniejszenie deficytu w 2027 r. wynika przede wszystkim z przewidywanego spadku inwestycji publicznych po zakończeniu funkcjonowania RRF. Sytuacja budżetowa w Rumunii pozostaje niestabilna. W świetle obecnej sytuacji politycznej ocena ta nadal obarczona jest znaczną niepewnością i wskazuje na ryzyko związane z wdrażaniem dostosowania fiskalnego, które pozostaje konieczne w 2026 r. i kolejnych latach.

¹² Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

- (12) Z szacunków Komisji wynika, że w 2025 r. kurs polityki fiskalnej¹³, który obejmuje wydatki finansowane zarówno ze środków krajowych, jak i unijnych, był restrykcyjny, na poziomie 2,2 % PKB. Prognozuje się, że w 2026 r. będzie on restrykcyjny – na poziomie 2,5 % PKB i 0,7 % PKB w 2027 r.
- (13) Według danych Eurostatu¹⁴ dług sektora instytucji rządowych i samorządowych Rumunii wzrósł z 54,8 % PKB na koniec 2024 r. do 59,3 % PKB na koniec 2025 r. Wzrost wskaźnika zadłużenia w 2026 r. odzwierciedla głównie wysokie deficyty pierwotne sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz prognozowany wzrost płatności z tytułu odsetek. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dacie granicznej prognozy relacja długu do PKB przewidziana w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wzrosnąć do 61,6 % do końca 2026 r., a następnie do 63,4 % do końca 2027 r. Wzrost w latach 2026 i 2027 odzwierciedla głównie wysokie pierwotne deficyty sektora instytucji rządowych i samorządowych w tym okresie.
- (14) Według danych Eurostatu¹⁵ całkowite wydatki obronne sektora instytucji rządowych i samorządowych w Rumunii wyniosły w 2025 r. 1,5 % PKB. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. wydatki te wyniosą 1,7 % PKB w 2026 r. i 1,8 % PKB w 2027 r.¹⁶

¹³ Kurs polityki fiskalnej jest zdefiniowany jako miara rocznej zmiany sytuacji budżetowej sektora instytucji rządowych i samorządowych. Służy on do oceny impulsu dla gospodarki wynikającego z polityk fiskalnych, zarówno tych finansowanych ze środków krajowych, jak i z budżetu UE. Miernikiem kursu polityki fiskalnej jest różnica między (i) potencjalnym wzrostem w perspektywie średnioterminowej a (ii) zmianą poziomu wydatków pierwotnych po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów oraz z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych.

¹⁴ Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

¹⁵ Eurostat, wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych według klasyfikacji funkcji sektora instytucji rządowych i samorządowych (COFOG).

¹⁶ Definicja „wydatków na obronę” według NATO różni się od definicji „obrony narodowej” według klasyfikacji COFOG. Mogą ponadto występować różnice związane z czasem rejestracji wydatków, w szczególności wydatków na sprzęt wojskowy, ponieważ sprawozdawczość NATO opiera się na innych zasadach dotyczących czasu rejestracji niż rachunki narodowe.

- (15) Unia nadal stoi w obliczu ryzyka zakłóceń w dostawach energii i dużej zmienności cen, spotęgowanego napięciami geopolitycznymi, które wpływają na światowe rynki ropy naftowej i gazu. Doświadczenia z kryzysu energetycznego w latach 2022–2023 pokazały, że szeroko zakrojone i nieukierunkowane środki wiążą się z dużymi kosztami fiskalnymi i są nieefektywne pod względem społecznym i gospodarczym. Od wybuchu wojny na Bliskim Wschodzie w lutym 2026 r. Rumunia przyjęła środki polityki fiskalnej w celu złagodzenia wpływu wysokich cen energii na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa¹⁷. Obejmują one nieukierunkowane obniżenie akcyzy na produkty z oleju napędowego do końca czerwca 2026 r. oraz ukierunkowaną pomoc państwa dla rolników i niektórych przedsiębiorstw przewidzianą w budżecie do września 2026 r. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. koszty fiskalne tych środków wyniosą mniej niż 0,1 % PKB w 2026 r. Według szacunków Komisji, gdyby środki te pozostały w mocy do końca 2026 r., ich koszty fiskalne wyniosłyby 0,1 % PKB w 2026 r.
- (16) Z obliczeń Komisji wynika, że wydatki netto w Rumunii wzrosły o 0,5 % w 2025 r. Wzrost wydatków netto w 2025 r. jest poniżej poziomu zalecanej maksymalnej stopy wzrostu.
- (17) Na podstawie obliczeń Komisji przewiduje się, że wydatki netto w Rumunii wzrosną o 1,8 % w 2026 r., a o 2,3 % w ujęciu łącznym w latach 2025 i 2026. Prognozowany wzrost wydatków netto w 2026 r. jest poniżej poziomu zalecanej maksymalnej stopy wzrostu. Łącznie w latach 2025 i 2026 przewidywana skumulowana stopa wzrostu wydatków netto jest również niższa niż zalecana maksymalna stopa wzrostu.

¹⁷ Odzwierciedla to sytuację w dacie granicznej prognozy Komisji z wiosny 2026 r. (4 maja 2026 r.).

- (18) W zaleceniu w sprawie zatwierdzenia planu średniookresowego Rumunii określono zestaw reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego oraz harmonogram ich realizacji. Biorąc pod uwagę informacje przedstawione przez Rumunię w jej rocznym sprawozdaniu z postępów, Komisja stwierdza, że realizacja kluczowych etapów reform i inwestycji, których wdrożenie miało nastąpić do dnia 30 kwietnia 2026 r., przebiega zasadniczo zgodnie z planem. Na poziomie technicznym trwają prace przygotowawcze dotyczące reformy systemu wynagrodzeń w sektorze publicznym, a przyjęcie nowej ustawy przewiduje się w lecie 2026 r. Konieczne jest podjęcie dalszych działań w obszarze administracji podatkowej, w szczególności w celu ograniczenia bardzo wysokiej luki w przestrzeganiu przepisów dotyczących VAT w Rumunii. Kontynuowane są również prace nad reformą podatku od nieruchomości, obejmujące rozwój systemu informatycznego służącego do zautomatyzowanej wyceny nieruchomości, uruchomienie wyspecjalizowanej struktury monitorującej systemu wydatków publicznych oraz reformę finansowania przedsiębiorstw. Komisja uważa, że ogólnie rzecz biorąc, Rumunia wypełniła swoje zobowiązania w zadowalający sposób¹⁸.
- (19) Z punktu widzenia opanowania deficytu budżetowego w Rumunii bardzo korzystne byłoby wzmocnienie procedur budżetowych prowadzące do lepszej kontroli inwestycji publicznych. W ostatnich latach występowała tendencja do nadmiernego wydatkowania środków w porównaniu z planami budżetowymi ze względu na brak koordynacji między właściwymi ministerstwami odpowiedzialnymi za inwestycje a Ministerstwem Finansów. Dokument dotyczący planowania inwestycyjnego, odzwierciedlający wszystkie zobowiązania inwestycyjne w perspektywie średnioterminowej, w tym związane z nimi wymogi kapitałowe w całym cyklu życia, zapewniłby jasność co do wymogów w zakresie finansowania i jego dostępności po zakończeniu roku obrotowego. Ponadto brakuje mechanizmów wspierających dostępność finansowania po zakończeniu roku obrotowego oraz ograniczeń w zakresie przekierowywania środków na inne cele. Ta ogólna sytuacja przyczynia się do wyższych niż oczekiwano rocznych deficytów budżetowych. Należy również zwiększyć pobór podatków, w szczególności przez zlikwidowanie luk w poborze podatku VAT i podatku dochodowego od osób prawnych, które obecnie wynoszą odpowiednio 30 % i 44 % i są najwyższymi wartościami w UE. W perspektywie średnioterminowej i zgodnie z celami stabilności finansów publicznych należałoby rozważyć zmniejszenie klina podatkowego w przypadku osób o niskich dochodach, które obecnie borykają się ze stosunkowo dużym obciążeniem.

¹⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, „Europejski semestr 2026 – pakiet wiosenny”, COM(2026) 200 final.

- (20) Wdrażane reformy emerytur ogólnych i specjalnych mają zasadnicze znaczenie dla ochrony finansów publicznych i zapewnienia sprawiedliwości rumuńskiego systemu emerytalnego. Konieczne są dalsze wysiłki na rzecz zapewnienia stabilności finansów publicznych, w tym na rzecz opracowania i wdrożenia reformy wynagrodzeń w sektorze publicznym.
- (21) Systematyczne, konkretne i terminowe angażowanie władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i innych odpowiednich zainteresowanych stron pozostaje nieodzowne do zapewnienia szerokiego poczucia odpowiedzialności za pomyślne wdrażanie unijnych instrumentów finansowania, także w kontekście europejskiego semestru.
- (22) Wdrażanie programów polityki spójności, które obejmują wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) oraz Funduszu Spójności (FS), przebiega w Rumunii w tempie szybszym od średniego poziomu UE, zarówno pod względem wyboru projektów, jak i płatności. Ważne jest utrzymanie obecnej dynamiki, a jednocześnie zmaksymalizowanie wpływu inwestycji w terenie. Rumunia podejmuje już działania w ramach swoich programów polityki spójności, aby pobudzać konkurencyjność i wzrost. Niektóre obszary mogą jednak wymagać dalszego wsparcia w zakresie wdrażania, m.in. dotyczącego łagodzenia społecznych i gospodarczych skutków dekarbonizacji i sprawiedliwej transformacji gospodarki, ze szczególnym uwzględnieniem terytoriów najbardziej dotkniętych tą transformacją. Rumunia musi przyspieszyć wdrażanie FST, ponieważ środki mają zostać wypłacone do końca 2026 r. Konieczne jest zapewnienie szybkiej i skutecznej realizacji nowych inwestycji wskazanych przez Rumunię w przeglądzie śródkresowym funduszy polityki spójności, w szczególności inwestycji związanych z pięcioma priorytetami określonymi w rozporządzeniu w sprawie przeglądu śródkresowego¹⁹.

¹⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego.

- (23) Regiony Rumunii położone przy wschodniej granicy mierzą się z dodatkowymi wyzwaniami, które ograniczają ich perspektywy rozwoju gospodarczego i społecznego, ponieważ istniejące wyzwania strukturalne ulegają pogłębieniu. Wpływ rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie zwiększa presję na bezpieczeństwo, zakłóca transgraniczną działalność gospodarczą oraz zmniejsza atrakcyjność inwestycyjną.
- (24) Rumunia mierzy się z kilkoma wyzwaniami, które dotyczą jakości i skuteczności jej administracji publicznej, opracowywania dużych projektów i określania ich priorytetów, dekarbonizacji gospodarki i produkcji energii, ochrony socjalnej i dostępu do podstawowych usług, uczestnictwa w rynku pracy i niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej, a także ubóstwa i wykluczenia społecznego.
- (25) Słabe funkcjonowanie administracji publicznej i instytucji publicznych nadal negatywnie wpływa na otoczenie działalności gospodarczej. Chociaż istnieją formalne ramy opracowywania wysokiej jakości prawodawstwa, jego wdrażanie jest niespójne. Utrzymują się niedociągnięcia w zakresie konsultacji publicznych i ocen skutków, które często mają charakter formalny. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego i przedsiębiorstwa nadal wyrażają obawy dotyczące konsultacji publicznych o bardzo napiętych terminach, w których to konsultacjach ich uwagi są uwzględniane w niewielkim stopniu. W odniesieniu do konsultacji publicznych korzystne byłoby wcześniejsze zaangażowanie zainteresowanych stron w cykl polityki, natomiast jakość prawodawstwa można poprawić przez wzmocnienie zdolności urzędników służby cywilnej do sporządzania ocen skutków regulacji i ocen ex post. Ze względu na częste stosowanie w procesie legislacyjnym nadzwyczajnych rozporządzeń rządu głównym wyzwaniem pozostaje przewidywalność procesu decyzyjnego i pewność prawa. Ponadto Rumunia jest jednym z państw osiągających słabsze wyniki pod względem obciążeń regulacyjnych, a 66 % przedsiębiorstw postrzega regulację działalności gospodarczej jako przeszkodę dla inwestycji długoterminowych. Pomimo poprawy dostępność cyfrowych usług publicznych dla przedsiębiorstw i osób fizycznych plasuje się znacznie poniżej średniej unijnej (55 % w porównaniu z UE: 86 %; 63 % w porównaniu z UE: 82 %). Konieczne są dalsze wysiłki w celu zapewnienia interoperacyjności na wszystkich szczeblach administracji rządowej, ustanowienia jaśniejszych standardów usług oraz poprawy przejrzystości i doświadczeń użytkowników w zakresie cyfrowych usług publicznych. Dla Rumunii korzystne byłoby bardziej zdecydowane wdrożenie ram ładu korporacyjnego dla przedsiębiorstw państwowych, w tym w zakresie odpowiedniej przejrzystości i konkurencyjnych procedur powoływania członków organów spółek, spójnych mandatów oraz stosowania wynagrodzeń uzależnionych od wyników.

- (26) Pomimo wysiłków podjętych w 2025 r. powtarzające się opóźnienia w realizacji programów UE, w tym RRF, wskazują na utrzymujące się luki w zdolnościach administracji publicznej do planowania, organizowania i wdrażania złożonych projektów. Konkurencja w zamówieniach publicznych jest ograniczona, nadal występują niedociągnięcia w planowaniu i przygotowywaniu przetargów, a zamówienia publiczne pozostają obszarem wysokiego ryzyka korupcji i nadużyć finansowych. Wdrażanie polityk przystosowywania się do zmiany klimatu i realizacja inwestycji w infrastrukturę środowiskową – w szczególności w zakresie gospodarki wodnej i odporności wodnej, gospodarowania odpadami i gospodarki o obiegu zamkniętym oraz rozwiązań opartych na przyrodzie – jest utrudnione ze względu na brak wiedzy fachowej i zasobów na wszystkich szczeblach zarządzania terytorialnego, a także niedociągnięcia systemowe w procedurach zarządczych i administracyjnych, planowaniu strategicznym, egzekwowaniu przepisów i gromadzeniu danych. Jednocześnie utrzymuje się presja na ekosystemy i różnorodność biologiczną, w tym ekosystemy morskie. Nadal utrzymują się znaczne luki w infrastrukturze kolejowej i drogowej (w tym w zakresie jej odporności na zmianę klimatu), modernizacji taboru, zapewnianiu łączności na obszarach oddalonych oraz połączeń transgranicznych, a wdrażanie transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) przebiega nierównomiernie. Jednocześnie odnawianie floty pojazdów postępuje powoli, a wyniki w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego nadal należą do najsłabszych w UE. Zaspokojenie tych potrzeb inwestycyjnych przyczyniłoby się do wzrostu gospodarczego i konwergencji terytorialnej, ponieważ utrzymują się znaczne dysproporcje między regionami, ale też w obrębie regionów, w tym regionu stołecznego. Chociaż zastosowano pewne środki w celu wspierania inwestycji prywatnych, można ułatwić przedsiębiorstwom, zwłaszcza MŚP, dostęp do finansowania bankowego i pozabankowego, ponieważ udział inwestorów detalicznych i instytucjonalnych w rynkach kapitałowych jest nadal niski, a wiedza finansowa – słaba. Zarówno wydatki publiczne, jak i wydatki przedsiębiorstw na badania naukowe i innowacje należą do najniższych w UE, a kariery naukowców i współpraca między przedsiębiorstwami a środowiskiem akademickim (i wynikające z niej transfery technologii) wymagają wzmocnienia. Dla uporania się z tymi złożonymi wyzwaniami korzystne byłoby wzmocnienie przez Rumunię zdolności administracyjnych na wszystkich szczeblach administracji rządowej.

- (27) Chociaż Rumunia dokonała pewnych postępów w dekarbonizacji swojego koszyka energetycznego – w szczególności przez wycofanie z eksploatacji zdolności produkcji energii elektrycznej z węgla kamiennego i brunatnego w ramach RRP – konieczne są dodatkowe wysiłki, aby podtrzymać transformację energetyczną. System energetyczny tego kraju nadal w dużym stopniu opiera się na paliwach kopalnych, które często decydują o wysokiej cenie energii elektrycznej na rynku. Stopniowe wycofywanie węgla i bardziej umiarkowane wykorzystywanie gazu ziemnego przez zastąpienie ich czystszyi alternatywami lepiej ochroniłoby gospodarkę Rumunii przed przyszłymi wstrząsami cenowymi związanymi z paliwami kopalnymi, zwiększyłoby bezpieczeństwo dostaw energii i ostatecznie poprawiłoby konkurencyjność dzięki niższym cenom energii.
- (28) W ostatnich latach dokonano pewnych postępów w zwiększaniu produkcji energii ze źródeł odnawialnych, a RRP przewiduje środki mające na celu reformę ram regulacyjnych w sposób sprzyjający wdrażaniu rozwiązań z zakresu odnawialnych źródeł energii. Nadal jednak występują wyzwania zidentyfikowane w 2025 r. Rumunia boryka się z licznymi barierami we wprowadzaniu odnawialnych źródeł energii, w szczególności z nieprzewidywalnym otoczeniem regulacyjnym, niepewnością cenową, uciążliwym procesem wydawania pozwoleń i niejasnymi przepisami dotyczącymi użytkowania gruntów. Potrzebne są dodatkowe inwestycje w celu poprawy elastyczności systemu, w szczególności koncentrujące się na infrastrukturze sieciowej oraz na reformach regulacyjnych mających na celu uproszczenie i przyspieszenie procedur wydawania pozwoleń, aby ułatwić wykorzystanie dodatkowej energii ze źródeł odnawialnych. Rumunia jest na dobrej drodze do osiągnięcia celu 15 % transgranicznych połączeń międzysystemowych w 2030 r., ale jej zdolności są nadal niewystarczające, a postępy powolne. Istnieje możliwość dalszej koordynacji z krajami sąsiadującymi (Bułgarią, Węgrami, Mołdawią, Ukrainą), aby nadal wzmacniać integrację rynku w regionie.

- (29) Rumunia nadal dotuje paliwa kopalne, a sektor ciepłowniczy, który jest w dużym stopniu uzależniony od gazu, pozostaje w dużej mierze niezreformowany. Obecny brak jasnej ścieżki wycofywania dopłat do paliw kopalnych przed 2030 r. zniechęca jednak do elektryfikacji i utrudnia dekarbonizację koszyka energetycznego. Szczególnie ważne jest stopniowe wycofywanie dopłat do paliw kopalnych, które nie pomagają walczyć z ubóstwem energetycznym w sposób ukierunkowany ani nie odpowiadają rzeczywistym potrzebom w zakresie bezpieczeństwa energetycznego. Ze względu na niekorzystny stosunek cen energii elektrycznej do cen gazu (do czego częściowo przyczyniają się dopłaty do paliw kopalnych) udział energii elektrycznej w zużyciu energii utrzymywał się w ostatnim dziesięcioleciu na zasadniczo niezmiennym poziomie. Wysokie ceny energii wpływają na sektory energochłonne i konkurencyjność. W sektorze przemysłu dominują procesy o ograniczonej elastyczności (np. stal/aluminium, cement, szkło), co ogranicza odpowiedź odbioru. Ponadto rumuński RRP i programy polityki spójności obejmują szereg dużych inwestycji w efektywność energetyczną budynków mieszkalnych i publicznych, ale postępy są powolne, a jakość mieszkań nadal niska. Konieczne są dalsze działania polityczne na rzecz przyspieszonego wdrażania nowych mocy wytwórczych energii ze źródeł odnawialnych, zmniejszenia zależności od paliw kopalnych, co umożliwi dekarbonizację przemysłu ciężkiego, oraz zmniejszenia zużycia energii, w szczególności w sektorze transportowym i w zasobach budowlanych.
- (30) Biorąc pod uwagę kluczową rolę kapitału ludzkiego w zwiększaniu konkurencyjności i strategicznej autonomii Unii, w 2026 r. Rada zaleciła państwom członkowskim podjęcie pilnych działań w celu sprostania wyzwaniom strukturalnym związanym z kapitałem ludzkim w dziedzinie umiejętności, edukacji i szkoleń i ograniczającym konkurencyjność. Zalecenia krajowe na 2026 r. skierowane do Rumunii mogą przyczynić się do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii.

- (31) Udział kobiet w rynku pracy należy do najniższych w UE (57,8 % w porównaniu z 71,1 % w UE). Młodzi ludzie mają trudności z podjęciem formalnego zatrudnienia, przez co bezrobocie młodzieży należy do najwyższych w UE, a odsetek młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się (młodzież NEET) jest znacznie wyższy niż średnia unijna (19,2 % w porównaniu z UE: 11,0 %). Ponadto zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami pozostaje ograniczone – luka w zatrudnieniu takich osób znacznie przekracza średnią unijną, a wskaźnik ich uczestnictwa w rynku pracy pod koniec kariery zawodowej jest jednym z najniższych w UE. Zwiększenie udziału kobiet, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami w rynku pracy mogłoby złagodzić negatywne skutki demograficzne przez poprawę dostępności siły roboczej i wspieranie rozwoju gospodarczego. Istotne byłoby sprostanie wyzwaniom związanym ze skutecznością środków aktywizacji, ograniczoną liczbą dzieci poniżej trzeciego roku życia objętych wczesną edukacją i opieką nad dzieckiem (11,4 % w porównaniu z UE: 39,2 %), zwłaszcza na obszarach wiejskich, oraz dostępnością i dostosowaniem miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami w celu wsparcia ich integracji na rynku pracy. Ponadto Rumunia należy do państw członkowskich z najwyższymi w UE wskaźnikami ubóstwa pracujących (10,7 % osób pracujących w porównaniu z 8,3 % w UE w 2025 r.). Zjawisko to dotyczy przede wszystkim osób samozatrudnionych, choć jego skala systematycznie maleje od 2016 r., kiedy wskaźnik ten wynosił 18,6 %. Jednocześnie w tym samym okresie przeciętne wynagrodzenie realne znacząco wzrosło. Rumunia może rozważyć poprawę ukierunkowania, finansowania i skuteczności środków aktywizacji na rynku pracy oraz przesunięcie punktu ciężkości z dofinansowania zatrudnienia na szkolenia, działania informacyjne i cyfryzację usług.

- (32) Rumunia wprowadziła istotne reformy w dziedzinie edukacji i umiejętności, aby wspierać rozwój umiejętności. Pomimo tych wysiłków utrzymują się wyzwania związane z ograniczeniem zjawiska wczesnego kończenia nauki, poprawą umiejętności podstawowych i podstawowych umiejętności cyfrowych, zwiększeniem skuteczności kształcenia i szkolenia zawodowego oraz dostosowaniem wyników kształcenia do potrzeb rynku pracy. Odsetek młodych dorosłych, którzy wcześniej zakończyli kształcenie i szkolenie, pozostaje bardzo wysoki, podczas gdy w skali UE systematycznie spada, przy czym jest nawet wyższy na obszarach wiejskich (23,7 % w porównaniu z 4,6 % w miastach), w małych miastach i na przedmieściach oraz wśród Romów i osób z niepełnosprawnościami. Niski poziom umiejętności podstawowych wśród młodych Rumunów jest przeszkodą dla konkurencyjności i rozwoju kapitału ludzkiego, ponieważ ponad 40 % 15-latków nie osiąga minimalnej biegłości w matematyce, czytaniu ze zrozumieniem i naukach przyrodniczych (w porównaniu ze średnią unijną poniżej 30 %), co ujawnia systemowe problemy z jakością nauczania, a uczniowie z obszarów wiejskich osiągają znacznie niższe wyniki niż uczniowie z miast. Ponadto na obszarach wiejskich tylko 66,5 % dorosłych ukończyło szkołę podstawową (w porównaniu z 94,7 % w miastach), a 6,6 % uzyskało wykształcenie wyższe (w porównaniu z 37,3 % w miastach). Poza tym niski udział osób dorosłych w uczeniu się jest ograniczeniem dla rozwoju umiejętności i kariery. Sprostanie tym wyzwaniom przyczyniłoby się również do poprawy jakości miejsc pracy. Duży niedobór podstawowych umiejętności cyfrowych stanowi zagrożenie dla rozwoju gospodarczego i włączenia społecznego. Tylko 9,1 % niedawnych uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego korzystało z uczenia się w miejscu pracy w trakcie szkolenia (w porównaniu ze średnią unijną: 66,0 %). Ponadto niedostosowanie umiejętności pracowników do potrzeb pracodawców, w tym utrzymujący się brak absolwentów nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), prowadzi do niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej, zwłaszcza w sektorach istotnych dla zielonej transformacji, i stanowi kluczowe ograniczenie dla przedsiębiorstw. W kontekście uporania się z tymi wyzwaniami korzystne dla Rumunii byłoby wyeliminowanie strukturalnych luk w edukacji, ochrona uczenia się przez całe życie i jak najlepsze wykorzystanie dostępnych danych na temat zapotrzebowania na umiejętności i ich rozwoju.

- (33) Warunki społeczne nadal się poprawiają, ale Rumunia wciąż odznacza się jednym z najwyższych wskaźników zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w UE, przy czym ubóstwo i wykluczenie społeczne dzieci są szczególnie wysokie (32,4 % w porównaniu z 24,3 % w UE w 2025 r.). Na podwyższone ryzyko narażone są słabsze grupy społeczne, takie jak Romowie, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskim wykształceniu i osoby mieszkające na obszarach wiejskich. Wpływ transferów socjalnych (z wyłączeniem emerytur) na ograniczanie ubóstwa był ograniczony (21,7 % w porównaniu z UE: 33,3 % w 2025 r.), a wydatki na ochronę socjalną również pozostają jednymi z najniższych w UE. Dostęp do usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych jest nadal nierównomierny, a osoby zamieszkujące obszary wiejskie i należące do społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, napotykały trudności w tym zakresie. Bez lepszej koordynacji między szczeblem centralnym a lokalnym, w tym w zakresie gromadzenia i wymiany danych, dowody umożliwiające ocenę potrzeb w zakresie mieszkalnictwa socjalnego i adekwatności zasobów mieszkań socjalnych pozostają ograniczone. Liczba zgonów możliwych do uniknięcia dzięki profilaktyce i interwencji medycznej utrzymywała się na bardzo wysokim poziomie, natomiast słaba podstawowa opieka zdrowotna, wynikająca również z braku personelu, dodatkowo przyczynia się do możliwego do uniknięcia korzystania opieki szpitalnej, które jest nieefektywne kosztowo i ogranicza możliwości wczesnej interwencji. Dostępność opieki długoterminowej i usług społecznych pozostaje niewystarczająca, w szczególności w zakresie opieki domowej i nierezydencjonalnej opieki środowiskowej wspierającej niezależne życie osób z niepełnosprawnościami, co opóźnia proces deinstytucjonalizacji. Sprostanie tym wyzwaniom przyczyniłoby się także do wsparcia pozytywnej konwergencji społecznej zgodnie z analizą dotyczącą poszczególnych państw, przeprowadzoną na drugim etapie przez służby Komisji zgodnie z ramami konwergencji społecznej²⁰. Dla Rumunii korzystna byłaby poprawa zasięgu i adekwatności systemu ochrony socjalnej, również w odniesieniu do osób samozatrudnionych, w tym rolników, ściślejsza koordynacja między szczeblami administracji rządowej oraz dodatkowe inwestycje w dostępne usługi w celu ograniczenia ubóstwa i wspierania włączenia społecznego. Niedawne środki ustawodawcze wzmocniły mechanizmy chroniące dochody pracowników dotkniętych niewypłacalnością pracodawcy.
- (34) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i stwierdzonego przez nią istnienia nadmiernych zakłóceń równowagi zalecenia na mocy art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie w zaleceniach 1, 2 i 3. Polityki, o których mowa w zaleceniu 1, pomagają zaradzić podatnościom na zagrożenia związanym ze znacznym deficytem budżetowym i deficytem bilansu płatniczego. Polityki, o których mowa w zaleceniach 2 i 3, pomagają zaradzić podatnościom na zagrożenia związanym z konkurencyjnością.

²⁰ [SWD\(2026\) 122 – Analiza dotycząca poszczególnych państw, przeprowadzona na drugim etapie zgodnie z ramami konwergencji społecznej](#), 2026 r.

NINIEJSZYM ZALECA Rumunii podjęcie w latach 2026 i 2027 działań mających na celu:

1. Dalsze przestrzeganie maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto, zaleconych przez Radę w dniu 8 lipca 2025 r., w celu likwidacji nadmiernego deficytu. Zwiększenie ogólnych wydatków na obronę i bezpieczeństwo oraz gotowości obronnej i w zakresie bezpieczeństwa, a jednocześnie zapewnienie stabilności długu i efektywności wydatków, a także stopniowe dostosowywanie budżetu w celu utrzymania strukturalnie wyższych wydatków na obronę. Zapewnienie, aby środki wprowadzane w celu złagodzenia skutków wzrostu cen energii miały charakter tymczasowy, były ukierunkowane na ochronę gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji lub zaspokojenie potrzeb przedsiębiorstw energochłonnych i utrzymywały zachęty do oszczędzania energii oraz aby koszty fiskalne tych środków były zgodne ze zobowiązaniami wynikającymi z ram fiskalnych UE. Dalsze wdrażanie zestawu reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 21 stycznia 2025 r. Podjęcie dalszych zdecydowanych działań w celu ochrony stabilności finansów publicznych, w tym przez pełne wdrożenie reform emerytur ogólnych i specjalnych, opracowanie i wdrożenie reformy wynagrodzeń w sektorze publicznym sprzyjającej konsolidacji budżetowej i większej sprawiedliwości oraz usprawnienie procedur budżetowych w celu zapewnienia lepszej kontroli nad inwestycjami publicznymi. Zwiększenie ogólnego poboru podatków jako udziału w PKB przez skupienie się na wyeliminowaniu luk w poborze podatku VAT i podatku dochodowego od osób prawnych.
2. Zapewnienie ciągłości reform i inwestycji realizowanych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Utrzymanie tempa realizacji projektów w ramach programów polityki spójności, w stosownych przypadkach w oparciu o realokację środków na priorytety strategiczne i elastyczność uzgodnioną w kontekście śródkresowego przeglądu ram polityki spójności. Zajęcie się wyjątkowymi problemami społeczno-gospodarczymi, zagrożeniami bezpieczeństwa i wyzwaniem w zakresie gotowości cywilnej, które dotyczą zwłaszcza regionów na zewnętrznej wschodniej granicy UE, z uwzględnieniem potrzeby inwestowania w infrastrukturę podwójnego zastosowania.

3. Wspieranie konkurencyjności i zmniejszanie dysproporcji terytorialnych przez promowanie inwestycji prywatnych, w tym w badania naukowe i innowacje, a także zapewnienie solidnych długoterminowych inwestycji publicznych w badania i rozwój. Poprawę jakości i skuteczności administracji publicznej na wszystkich jej szczeblach i między nimi, poprawę cyfryzacji usług publicznych oraz przewidywalności i jakości procesów decyzyjnych, dzięki odpowiednim konsultacjom z zainteresowanymi podmiotami, skutecznym ocenom skutków i usprawnionym procedurom administracyjnym. Wzmocnienie wdrażania ram ładu korporacyjnego dla przedsiębiorstw państwowych, przy jednoczesnym promowaniu efektywności i racjonalizacji gospodarczej sektora. Zapewnienie terminowej realizacji dojrzałych inwestycji publicznych, w tym przez skuteczne postępowania o udzielenie zamówień publicznych. Ułatwianie inwestycji w infrastrukturę środowiskową oraz w zrównoważony i bezpieczny transport, w tym w celu poprawy jakości sieci połączeń z obszarami oddalonymi i wiejskimi oraz wzmocnienia odporności na zmianę klimatu.
4. Dalszą dekarbonizację sektora energetycznego przez zwiększenie elastyczności i przepustowości sieci systemu elektroenergetycznego, przyspieszenie wprowadzania do użytku energii ze źródeł odnawialnych, a także wzmocnienie transgranicznych połączeń międzysystemowych i handlu energią elektryczną. Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii oraz modernizację infrastruktury wytwarzania ciepła i powiązanej infrastruktury w celu spełnienia wysokich norm efektywności, w połączeniu z renowacją budynków pod kątem efektywności energetycznej oraz stopniowym wycofywaniem dopłat do paliw kopalnych w sektorze ciepłowniczym.
5. Zwiększenie uczestnictwa grup niedostatecznie reprezentowanych w rynku pracy przez poprawę skuteczności aktywnych polityk rynku pracy, zwiększenie dostępności miejsc pracy oraz uczestnictwa we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem. Rozwiązanie problemu niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej przez ograniczenie zjawiska wczesnego kończenia nauki, rozwijanie umiejętności podstawowych i umiejętności istotnych na rynku pracy – m.in. dzięki ustawicznej edukacji dorosłych – zwiększenie skuteczności kształcenia i szkolenia zawodowego i możliwie najlepsze wykorzystanie gromadzenia informacji na temat umiejętności w polityce edukacyjnej i polityce w zakresie umiejętności, w szczególności na obszarach wiejskich.

6. Ograniczenie zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym dzięki rozszerzeniu ochrony socjalnej i poprawie jej skuteczności, w tym przez lepszy dostęp do wysokiej jakości usług, ze szczególnym uwzględnieniem podstawowej opieki zdrowotnej i profilaktyki zdrowotnej, opieki długoterminowej, usług społecznych i edukacyjnych oraz usług w zakresie zatrudnienia, zwłaszcza dla grup defaworyzowanych, przy jednoczesnym utrzymaniu stabilności finansów publicznych.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
